

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Тернопільський національний економічний університет
Юридичний факультет

Кафедра конституційного, адміністративного та
фінансового права

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни: «Господарське право»

на тему:

„Порядок державної реєстрації суб’єктів підприємницької
діяльності”

Студентки 3 курсу ПР - 32 групи
Галузь знань 0304 «Право»
Напрямок підготовки 6.030401 «Правознавство»
Гульки Т.С.
Керівник: д.ю.н., проф. Гречанюк С.К.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS __

Члени комісії

_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

Вступ.....	ст. 3
РОЗДІЛ 1 ПОНЯТТЯ І ПІДСТАВИ ДЛЯ РЕЄСТРАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМ НИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	ст.5
1.1 Поняття і правоздатність юридичної особи як суб'єкта підприємницької діяльності.....	ст.5
1.2 Місце проведення державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і вимоги щодо оформлення документів.....	ст.9
1.3 Порядок внесення до державного реєстру.....	ст.11
РОЗДІЛ 2 ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	ст.16
2.1 Державна реєстрація юридичної особи.....	ст.16
2.2 Державна реєстрація фізичної особи, яка має намір стати підприємцем..	ст.18
РОЗДІЛ 3 ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ.....	ст.20
Висновок.....	ст.23
Список використаних джерел.....	ст.25
Додатки.....	ст.26

ВСТУП

Для початку функціонування підприємства та отримання ним статусу юридичної особи, воно повинно пройти державну реєстрацію, яка завершує процес створення підприємства. Отже державна реєстрація юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців регулюється Господарським кодексом України та Законом України "Про державну реєстрацію юридичних та фізичних осіб-підприємців". Згідно цих нормативно-правових актів - державна реєстрація юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців - це документальне засвідчення створення юридичної особи, засвідчення факту набуття фізичною особою статусу підприємця.

Здійснення підприємницької діяльності без державної реєстрації розглядається як адміністративне правопорушення, а в окремих випадках трактується як кримінальний злочин. Тому державна реєстрація підприємства, яке створюється, є обов'язковою.

Державна реєстрація юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців проводиться органом влади - державним реєстратором - виключно у виконавчому комітеті міської ради міста обласного значення або у районній (у містах Києві та Севастополі), державній адміністрації за місцезнаходженням юридичної особи або за місцем проживання фізичної особи-підприємця.

Державний реєстратор зобов'язаний надати відповідним органам статистики, Податкової служби, Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування повідомлення про проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи-підприємця із зазначенням номеру та дати внесення відповідного запису до Єдиного державного реєстру та відомостей з реєстраційної картки на проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи-підприємця. Із моменту отримання свідоцтва про реєстрацію підприємство набуває статусу юридичної особи. Державна реєстрація підприємств зумовлює виникнення витрат, що включають у себе реєстраційний збір (мито), витрати на розробку

установчих документів (якщо засновник не може скласти їх сам), нотаріальне засвідчення документів тощо. Крім того, необхідно оплатити ліцензію (якщо діяльність підприємства підлягає ліцензуванню), відкрити поточний рахунок у банку, виготовити печатки, штампи, товарні знаки та інші атрибути, без яких підприємство не може діяти.

Розвиток господарської діяльності створює необхідні передумови для розв'язання багатьох економічних та соціальних проблем, що існують в Україні. Підвищення ролі підприємництва є передумовою стабільного економічного зростання та конкурентоспроможності економіки держави, створення нових робочих місць, збільшення податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів.

Усі ці обставини й обумовлюють актуальність даної теми та необхідність більш глибокого вивчення державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності й основні шляхи удосконалення державного регулювання господарської діяльності.

Об'єктом дослідження є порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.

Предметом дослідження є процеси формування та розвитку підприємництва в сучасній ринковій економіці, а також проблеми розвитку та регулювання підприємницької діяльності в економіці України.

Метою даної роботи є визначення теоретичних основ підприємницької діяльності, дослідження основних проблем становлення та розвитку підприємництва в Україні на сучасному етапі, виявлення чинників впливу на стан підприємницького сектора в ринковій економіці, а також порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.

РОЗДІЛ 1 ПОНЯТТЯ І ПІДСТАВИ ДЛЯ РЕЄСТРАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1 Поняття і правоздатність юридичної особи як суб'єкта підприємницької діяльності

Загального визначення суб'єктів господарської діяльності законодавство не містить, проте суб'єктам підприємницької діяльності притаманні певні ознаки. Носіями господарських прав та обов'язків є наділені компетенцією суб'єкти, які володіють відокремленим майном, на базі якого вони ведуть підприємницьку та іншу господарську діяльність, зареєстровані в установленому порядку або легітимізовані іншим чином, а також які здійснюють керівництво такою діяльністю, набувають права і обов'язки від свого імені і несуть самостійну майнову відповідальність.

Крім того, відповідно до частини другої п. 1 ст. 1 ЦК підприємницьку діяльність можуть здійснювати фізичні та юридичні особи.

Під фізичними особами розуміються громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, які відповіднокористуються на її території свободами і виконують обов'язки нарівні з громадянами України.

Фізичні особи можуть займатися підприємництвом шляхом оформлення індивідуальної підприємницької діяльності. У встановлених законом випадках громадянин може самостійно створити юридичну особу - унітарне підприємство.

Для набуття статусу індивідуального підприємця громадянин повинен володіти наступними загальними ознаками цивільного права:

- 1) правоздатність (здатність мати цивільні вдачі і нести цивільні обов'язки);
- 2) цивільною дієздатністю (здатністю своїми діями набувати і здійснювати цивільні права, створювати для себе цивільні обов'язки і виконувати їх);
- 3) мати ім'я (прізвище, власне ім'я, по батькові);
- 4) мати місце проживання.

Юри дичні о со би на відмін у від фізичних є "предметом неживих" -

організаціями, яким притаманні абсолютно певні юридично обов'язкові ознаки. З практичної точки зору їх доцільно розділити на дві групи.

Перша група - основні ознаки:

- наявність у організації відокремленого майна в власності, господарському віданні чи оперативному управлінні;
- можливість від свого імені набувати і здійснювати майнові та особисті немайнові права, а також нести обов'язки;
- можливість самостійно відповідати за своїми зобов'язаннями;
- можливість від свого імені виступати позивачем і відповідачем у суді.

Тільки всі чотири ознаки, взяті разом і одночасно наявні в організації, що надають їй статус юридичної особи.

Друга група - додаткові ознаки, похідні від перших. Це:

- організаційна єдність, що припускає наявність у юридичної особи чіткої внутрішньої впорядкованості - органів управління;
- обов'язок мати самостійний баланс і кошторис;
- засоби індивідуалізації.

Отже, юридичною особою визнається організація, що має відокремлене у власності, господарському віданні або оперативному управлінні майно, відповідає своїм майном за всіма зобов'язаннями, може від свого імені набувати і здійснювати майнові та особисті немайнові права, може виконувати обов'язки, може бути позивачем і відповідачем у суді, має самостійний баланс і кошторис.

Юридичні особи повинні так само, як і фізичні, володіти правоздатністю і дієздатністю.

Правоздатність юридичної особи - це здатність мати суб'єктивні юридичні права і нести обов'язки. Може бути універсальною - дозволяє здійснювати будь-які види діяльності, не заборонені законом, і спеціальну, яка передбачає, що юридична особа може мати усі майнові права, передбачені цивільним законодавством, а тільки ті, які відповідають предмету їх діяльності.

Дієздатність - це здатність своїми діями реалізовувати цивільні вдачі та

обов'язки. Дієздатність виникає одночасно з правоздатністю після реєстрації юридичної особи. Обмеження правоздатності не допускається, а дієздатності - тільки за рішенням суду.

Класифікація суб'єктів господарювання здійснюється за різними підставами. Так, класифікація здійснюється залежно:

- 1) від форм власності; розрізняють державну і приватну;
- 2) від правового статусу; підприємницька діяльність громадян може приймати форму юридичної особи або форму підприємництва без утворення юридичної особи;
- 3) від організаційно-правової форми (господарські товариства і товариства, виробничі кооперативи, унітарні підприємства, об'єднання та ін) [1 , с. 350]

Таким чином, суб'єктами підприємницької діяльності можуть бути фізичні і юридичні особи, що здійснюють самостійну діяльність на власний ризик, спрямовану на систематичне отримання прибутку від використання майна, виконання робіт, надання послуг особами, зареєстрованими в установленому законом порядку

Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців - засвідчення факту створення або припинення юридичної особи, засвідчення факту набуття або позбавлення статусу підприємця фізичною особою, а також вчинення інших реєстраційних дій, які передбачені цим Законом, шляхом внесення відповідних записів до Єдиного державного реєстру.

Порядок проведення державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців включає, зокрема:

- перевірку комплектності документів, які подаються державному реєстратору, та повноти відомостей, що вказані в реєстраційній картці;
- перевірку документів, які подаються державному реєстратору, на відсутність підстав для відмови у проведенні державної реєстрації;
- внесення відомостей про юридичну особу або фізичну особу - підприємця до Єдиного державного реєстру;

□ оформлення і видачу свідоцтва про державну реєстрацію та виписки з Єдиного державного реєстру.

Зміни до установчих документів юридичної особи, а також зміна прізвища та/або імені, та/або по батькові (далі - імені) або місця проживання фізичної особи - підприємця підлягають обов'язковій державній реєстрації шляхом внесення відповідних змін до записів Єдиного державного реєстру в порядку, встановленому цим Законом.

Відокремлені підрозділи юридичної особи не підлягають державній реєстрації.

Представництва, філії іноземних компаній в Україні підлягають акредитації на території України в порядку, встановленому законом [4] .

1.2 Місце проведення державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і вимоги щодо оформлення документів.

Відповідно до статті 6 ЗУ «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців проводиться державним реєстратором виключно у виконавчому комітеті міської ради міста обласного значення або у районній, районній у містах Києві та Севастополі державній адміністрації за місцезнаходженням юридичної особи або за місцем проживання фізичної особи - підприємця.

Також існують вимоги до оформлення документів, які подаються державному реєстратору:

- . Документи подаються (надсилаються рекомендованим листом) державному реєстратору, повинні бути викладені державною мовою.

- . Реєстраційна картка заповнюється машинодруком або від руки друкованими літерами. (Додаток А)

- . Установчі документи (установчий акт, статут або засновницький договір, положення) юридичної особи повинні містити відомості, передбачені законом. Відповідальність за відповідність установчих документів законодавству несуть засновники (учасники) юридичної особи.

Спеціально уповноваженим органом з питань державної реєстрації є центральний орган виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері підприємництва.

Згідно статті 5 «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» спеціально уповноважений орган з питань державної реєстрації має здійснювати державний нагляд за дотриманням законодавства у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців; затверджує нормативно-правові акти щодо формування та ведення

Єдиного державного реєстру; організовує навчальну підготовку та підвищення кваліфікації державних реєстраторів, погоджує кандидатури на зайняття посади державного реєстратора;

Для державної реєстрації використовують бланки свідоцтв про державну реєстрацію юридичних осіб та бланки свідоцтв про державну реєстрацію фізичних осіб - підприємців єдиних зразків. Описи бланка свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи і бланка свідоцтва про державну реєстрацію фізичної особи - підприємця, а також порядок їх оформлення встановлюються спеціально уповноваженим органом з питань державної реєстрації. Зразок оформлення бланка свідоцтва про державну реєстрацію юридичної та фізичної особи наведений у додатку Б.

Бланки свідоцтв про державну реєстрацію юридичних осіб та бланки свідоцтв про державну реєстрацію фізичних осіб - підприємців є документами суворої звітності, мають облікову серію і номер.

На підставі статті 10 «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців» за проведення державної реєстрації справляється реєстраційний збір у такому розмірі:

- десять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - за проведення державної реєстрації юридичної особи;

- два неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - за проведення державної реєстрації фізичної особи - підприємця.

Кошти, одержані відповідно до цього Закону як реєстраційний збір, зараховуються до місцевого бюджету за місцезнаходженням юридичної особи або місцем проживання фізичної особи – підприємця [2] .

1.3 Порядок внесення до державного реєстру

Відповідно до законодавства орган державної реєстрації зобов'язаний або готувати чотири примірники свідоцтв, підписувати їх, завіряти гербовою печаткою підпис уповноваженої посадової особи.

Насамперед треба з'ясувати місцезнаходження органу державної реєстрації за Вашим місцем проживання. Таким органом, залежно від місця проживання, є виконавчий комітет міської, районної у місті ради або районна, районна міст Києва і Севастополя державна адміністрація.

Дізнавшись адресу органу державної реєстрації, необхідно до нього завітати, щоб довідатися про час роботи відділу державної реєстрації цього органу та реквізити рахунків, на які треба перерахувати реєстраційний збір.

Законодавство вимагає подання лише таких документів:

1. реєстраційна картка суб'єкта підприємницької діяльності — фізичної особи;
2. дві фотокартки;
3. довідка або її копія про включення до Державного реєстру фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів;
4. документ, що підтверджує внесення плати за державну реєстрацію.

Ці документи треба підготувати перед тим, як Ви завітаєте до органу державної реєстрації вдруге — вже для того, щоб розпочати процес Вашої державної реєстрації як суб'єкта підприємницької діяльності — фізичної особи. При цьому належить пред'явити документ, що засвідчує особу.

Реєстраційна картка суб'єкта підприємницької діяльності — фізичної особи є одночасно заявою про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності. Реєстраційна картка видається в органі державної реєстрації і повинна бути заповнена особисто заявником.

В ній Вам необхідно буде вказати такі дані про себе:

1. ідентифікаційний номер у Державному реєстрі фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів;
2. прізвище, ім'я, по батькові;
3. серію і номер паспорта, ким і коли виданий;
4. місце проживання (поштовий індекс, адреса, номер телефону, телефаксу);
5. прізвище, ім'я та по батькові особи, яка заповнила картку, та її номер телефону;
6. дату заповнення реєстраційної картки.

Заповнивши картку, треба поставити підпис. Під час заповнення граfi "Картку заповнив" дублюється попередня інформація з інших граф. У разі потреби працівники органу державної реєстрації зобов'язані надати безоплатну допомогу в заповненні реєстраційної картки.

Підготуйте також дві ідентичні фотокартки розміром, який встановлено для службових документів. Вони потрібні для оригіналу свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності та для реєстраційної картки суб'єкта підприємницької діяльності — фізичної особи.

Документом, що підтверджує внесення плати за державну реєстрацію, є оригінал чи ксерокопія квитанції про сплату реєстраційного збору. Реєстраційний збір становить 1,5 неоподатковувані мінімуми доходів громадян (25,5 грн.). За прискорену, протягом одного дня, державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності — фізичної особи стягують плату, яка становить потрійний розмір реєстраційного збору, тобто 4,5 неоподатковувані мінімуми доходів громадян (76,5 грн.).

70 відсотків коштів, одержаних від плати за державну реєстрацію, зараховуються до місцевого бюджету за місцем Вашого проживання, а 30 відсотків коштів — до державного бюджету. Тому заявникові необхідно перерахувати реєстраційний збір у цій пропорції на два розрахункові рахунки, реквізити яких можна довідатися в органі державної реєстрації (таку інформацію можна отримати й у відділенні Ощадбанку).

Органу державної реєстрації забороняється для проведення державної реєстрації вимагати від заявника додаткові документи.

Проте органи державної реєстрації часто вимагають подання двох швидкозшивачів. Така вимога неправомірна.

За наявності всіх необхідних документів реєстрація Вас, як суб'єкта підприємницької діяльності — фізичної особи, буде здійснена за заявочним принципом протягом п'яти робочих днів або протягом одного дня, якщо Ви сплатили потрібний розмір реєстраційного збору.

Під час подання документів обов'язково пред'являється документ, що засвідчує особу. Переважно службовці вимагають паспорт, але на цей випадок можуть підійти й водійські права [1] .

Після перевірки наведених у реєстраційній картці відомостей щодо відповідності поданим документам, а також комплектності пакету документів орган державної реєстрації формує реєстраційну справу суб'єкта підприємницької діяльності, яка створюється і ведеться в органі державної реєстрації з метою обліку, накопичення, контролю та зберігання реєстраційних документів за весь період існування суб'єкта підприємницької діяльності.

Реєстраційна справа суб'єкта підприємницької діяльності має реєстраційний номер у Реєстрі суб'єктів підприємницької діяльності, що є одночасно реєстраційним номером свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності.

Перевірка документів триває декілька хвилин. Ось вона закінчилася. Тепер Вам повинні видати Довідку про прийняття документів для державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності. У довідці зазначається дата прийняття органом державної реєстрації повного комплекту документів, поданих для державної реєстрації. Довідку, яку підписує представник органу державної реєстрації, відповідальний за прийняття документів, засвідчують штампом цього органу [10] .

За наявності всіх документів, подання яких необхідне для державної реєстрації, орган державної реєстрації зобов'язаний протягом не довше ніж за п'ять робочих днів від дня їх надходження (у разі прискореної реєстрації — не довше як за один день) внести дані реєстраційної картки до Реєстру суб'єктів підприємницької діяльності й видати Вам Свідоцтво про державну реєстрацію (перереєстрацію) суб'єкта підприємницької діяльності — фізичної особи. Це свідоцтво є паспортом підприємця, документом про легалізацію його підприємницької діяльності.

Заявнику можуть дати письмову вмотивовану відмову в державній реєстрації лише в разі подання для державної реєстрації неправдивих відомостей. Відмову в державній реєстрації можна оскаржити у судовому порядку. Зверніть увагу на те, чи будуть разом з оригіналом свідоцтва про державну реєстрацію видані три його копії. Інколи копії свідоцтва про державну реєстрацію не видаються взагалі або видається лише одна копія.

Відповідно до законодавства орган державної реєстрації зобов'язаний або готувати чотири примірники свідоцтв, підписувати їх, завіряти гербовою печаткою підпис уповноваженої посадової особи й на трьох примірниках проставляти в правій верхній частині лицьового боку бланку свідоцтва штампи "Копія", або знімати три копії з оригіналу оформленого свідоцтва й засвідчувати їх, як копії, печаткою органу реєстрації [9] .

У п'ятиденний термін від дня державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності — фізичної особи орган державної реєстрації подає:

1. до органу державної статистики та органу державної податкової служби, а також до Мінфіну (у разі державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності, який провадить діяльність страхового брокера) — копії реєстраційної картки з відміткою про державну реєстрацію;
2. до органів Пенсійного фонду, Фонду соціального страхування — інформаційне повідомлення.

Отже, інформація буде подана в орган державної податкової служби не довше ніж протягом п'яти днів від дня державної реєстрації. На практиці свідоцтво про державну реєстрацію на руки отримується пізніше, ніж датована державна реєстрація новоствореного суб'єкта підприємницької діяльності. Тому в той самий день, коли отримано свідоцтво про державну реєстрацію, бажано відвідати податкову інспекцію.

РОЗДІЛ 2 ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1 Державна реєстрація юридичної особи

Юридична особа повинна мати своє найменування, яке містить інформацію про її організаційно-правову форму та назву (крім органів державної влади, органів місцевого самоврядування).

Згідно статті 23 «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», для резервування найменування юридичної особи засновник (засновники) юридичної особи або уповноважена ним (ними) особа повинен подати (надіслати рекомендованим листом з описом вкладення) державному реєстратору такі документи:

- заяву встановленого зразка про резервування найменування юридичної особи;
- документ, що підтверджує внесення плати за проведення резервування найменування юридичної особи.

Резервування найменування юридичної особи здійснюється протягом трьох робочих днів з дати надходження документів.

У разі відсутності в Єдиному державному реєстрі найменування юридичної особи тотожного тому, яке зазначено в заяві про резервування найменування юридичної особи, державний реєстратор протягом трьох днів, вносить до Єдиного державного реєстру запис про резервування найменування юридичної особи і видає (надсилає рекомендованим листом) засновнику юридичної особи або уповноваженій ним особі довідку з Єдиного державного реєстру про резервування найменування юридичної особи, яка дійсна протягом строку резервування (юридичної особи строком на два місяці, а для відкритих акціонерних товариств - строком на дев'ять місяців).

Дата внесення до Єдиного державного реєстру запису про резервування

найменування юридичної особи є датою резервування найменування юридичної особи.

Якщо в Єдиному державному реєстрі найменування юридичної особи того ж самого тому, яке зазначено в заяві про резервування найменування юридичної особи, державний реєстратор, протягом трьох робочих днів з дати надходження документів, видає (надсилає рекомендованим листом) засновнику юридичної особи або уповноваженій ним особі повідомлення встановленого зразка про відмову в резервуванні найменування юридичної особи. Але плата за проведення резервування найменування юридичної особи в такому випадку не повертається.

За проведення резервування найменування юридичної особи справляється плата в розмірі двох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Кошти, які одержані за резервування найменування юридичної особи, спрямовуються на фінансування видатків, що пов'язані з веденням Єдиного державного реєстру [2] .

Свідоцтво про державну реєстрацію юридичної особи повинно бути оформлено і видано (надіслано рекомендованим листом за описом вкладення) засновнику або уповноваженій ним особі державним реєстратором не пізніше наступного робочого дня з дати державної реєстрації юридичної особи. Разом із свідоцтвом про державну реєстрацію юридичної особи засновнику або уповноваженій ним особі видається (надсилається рекомендованим листом) один примірник оригінал у установчих документів з відміткою державного реєстратора про проведення державної реєстрації юридичної особи.

Державний реєстратор у день державної реєстрації юридичної особи зобов'язаний передати відповідним органам статистики, державної податкової служби, Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування відомості з реєстраційної картки на проведення державної реєстрації юридичної особи.

2.2 Державна реєстрація фізичної особи, яка має намір стати підприємцем

Для проведення державної реєстрації фізична особа, яка має намір стати підприємцем та має ідентифікаційний номер, або уповноважена нею особа (далі - заявник) повинна подати особисто (надіслати рекомендованим листом з описом вкладення) або через уповноважену особу державному реєстратору за місцем проживання такі документи:

- заповнену реєстраційну картку на проведення державної реєстрації фізичної особи - підприємця (додаток А);
- копію довідки про включення заявника до Державного реєстру фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів;
- документ, що підтверджує внесення реєстраційного збору за проведення державної реєстрації фізичної особи - підприємця;
- нотаріально посвідчену письмову згоду батьків (усиновлювачів) або піклувальника, або органу опіки та піклування, якщо заявником є фізична особа, яка досягла шістнадцяти років і має бажання займатися підприємницькою діяльністю.
- якщо документи для проведення державної реєстрації подаються заявником особисто, державному реєстратору додатково пред'являється паспорт.

Дата надходження документів на проведення державної реєстрації фізичної особи - підприємця вноситься до журналу обліку реєстраційних дій.

За відсутності підстав для відмови у проведенні державної реєстрації фізичної особи - підприємця державний реєстратор повинен внести до Єдиного державного реєстру запис про проведення державної реєстрації фізичної особи - підприємця на підставі відомостей реєстраційної картки на проведення державної реєстрації фізичної особи - підприємця.

Дата внесення до Єдиного державного реєстру запису про проведення державної реєстрації фізичної особи - підприємця є датою державної реєстрації

фізичної особи - підприємця, а строк державної реєстрації фізичної особи - підприємця не повинен перевищувати два робочих дні з дати надходження документів для проведення державної реєстрації фізичної особи - підприємця.

Свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи - підприємця повинно бути оформлено державним реєстратором і видано (надіслано рекомендованим листом) заявнику не пізніше наступного робочого дня з дати державної реєстрації фізичної особи – підприємця [8] .

Державний реєстратор не пізніше наступного робочого дня з дати державної реєстрації фізичної особи - підприємця зобов'язаний передати відповідним органам статистики, державної податкової служби, Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування повідомлення про проведення державної реєстрації фізичної особи - підприємця із зазначенням номера та дати внесення відповідного запису до Єдиного державного реєстру та відомості з реєстраційної картки на проведення державної реєстрації фізичної особи - підприємця для взяття фізичної особи - підприємця на облік.

РОЗДІЛ 3 .ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ

Пріоритетними напрямками вдосконалення державного регулювання господарської діяльності мають стати:

- усунення необґрунтованих підстав для здійснення заходів державного нагляду (контролю) органами державної влади та органами місцевого самоврядування;
- спрощення дозвільної системи та мінімізація видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню;
- залучення неприбуткових об'єднань підприємців до формування основних засад державної регуляторної політики;
- недопущення політизації діяльності регуляторних органів;
- удосконалення системи оподаткування, зокрема, шляхом скорочення кількості видів податків, зборів, спрощення адміністрування податків, зборів, реформування законодавства з питань оподаткування податком на додану вартість;
- усунення технічних бар'єрів під час здійснення окремих видів господарської діяльності;
- підвищення статусу уповноваженого органу у сфері державної регуляторної політики та підприємництва;
- збільшення фінансово-кредитної підтримки для стимулювання розвитку підприємництва;
- недопущення неправомірного втручання державних органів та органів місцевого самоврядування у діяльність суб'єктів господарювання.

У процесі вдосконалення державного регулювання господарської діяльності має бути забезпечено:

- залучення неприбуткових об'єднань підприємців до формування основних засад державної регуляторної політики.

- безумовне додержання норм законодавства щодо здійснення державного нагляду (контролю) за господарською діяльністю.

Необхідно забезпечити скорочення кількості перевірок суб'єктів господарювання. Самі перевірки повинні проходити за чіткими і прозорими процедурами. Повною мірою повинно бути визначено права та обов'язки як контролюючих органів, так і підприємців.

- спрощення дозвільної системи та мінімізацію видів діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Треба забезпечити практичну реалізацію декларативного принципу та запровадження принципу «мовчазної згоди», за яким суб'єкт господарювання за певних умов набуває право на провадження окремих дій щодо здійснення господарської діяльності без одержання відповідного документа дозвільного характеру. Необхідно унеможливити необґрунтоване розширення переліку видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, або встановлення спеціальних процедур ліцензування окремих видів діяльності. Потреба в запровадженні ліцензування виду господарської діяльності повинна об'єктивно впливати з особливих умов здійснення того чи іншого виду господарської діяльності, пов'язаних з потенційною небезпекою для споживачів, суспільства.

- удосконалення системи державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обмежень і зменшення адміністративного контролю у цій сфері.

Для ефективного функціонування зазначеної системи необхідно створити Єдиний державний реєстр прав на нерухоме майно та їх обмежень, який повинен базуватися на державному обліку земельних ділянок усіх форм власності та розташованого на них іншого нерухомого майна, реєстрації речових прав на об'єкти нерухомого майна, їх обмежень та правочинів щодо нерухомого майна;

- усунення технічних бар'єрів для провадження господарської діяльності.

Прискорення переходу від обов'язкової сертифікації продукції до застосування процедури оцінки відповідності, розроблення та впровадження технічних

регламентів на основі європейських директив, прискорення гармонізації національних стандартів з міжнародними та європейськими. Необхідним є створення системи ринкового нагляду, яка має відповідати європейським підходам до контролю безпеки продукції, забезпечувати дотримання балансу у відносинах між суб'єктами господарювання та контролюючими органами, ефективно захищати права споживачів на якість і безпечність продукції [10] .

Система державного регулювання і контролю безпечності та якості харчових продуктів і продовольчої сировини має бути відокремлена від системи технічного регулювання;

- удосконалення системи оподаткування.

Реформування системи оподаткування має забезпечити створення сприятливого підприємницького середовища та лібералізацію фіскальних відносин.

- усунення необґрунтованих перешкод у реалізації підприємницької ініціативи.
- посилення фінансової та кредитної підтримки розвитку господарської діяльності.

ВИСНОВКИ

Практика застосування реєстраційного законодавства підтверджує наявність прогалин, неузгоджень, різного тлумачення одних і тих самих норм реєстраційними органами. Це створює штучні перешкоди на шляху розвитку підприємництва. Отже, правове регулювання цієї процедури в Україні потребує вдосконалення. Серед основних проблем державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності сьогодні можна виділити три групи:

- проблеми неузгодженості нормативно-правових актів;
- проблеми організаційного характеру;
- проблеми інформаційного характеру.

Основними суперечностями законодавства, що застосовується під час державної реєстрації є суперечності між Цивільним кодексом України і Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань». Ці суперечності зокрема виникають при визначенні місцезнаходження юридичної особи, складу установчих документів, видів юридичних осіб.

Є значні неузгодженості і між окремими законами. Немає і єдиного визначення поняття державної реєстрації. Застосовуються поняття державної реєстрації підприємства, державної реєстрації підприємництва, державної реєстрації статуту [6] .

Немає чіткості також і у визначенні поняття засновника суб'єкта підприємницької діяльності - юридичної особи. Так, у Законі України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» визначає перелік осіб, яким заборонено здійснювати підприємницьку діяльність. Якщо ж вони, не реєструючись підприємцем, засновують підприємство, що є юридичною особою, наприклад, приватне підприємство, то чи є це порушенням? Така заборона не очевидна, оскільки суб'єктом підприємницької діяльності в такому випадку буде створена юридична особа, а не її засновник.

Така нестабільність базового для розвитку підприємництва закону не сприяє і нормальному функціонуванню органів державної реєстрації. Виходом з цієї ситуації могло б бути прийняття єдиного нормативного акту, присвяченого регулюванню підприємницьких відносин.

Необхідним є також додаткове законодавче регламентування окремих видів реєстраційних процедур. В першу чергу, це пов'язано з необхідністю визначення процедури реєстрації змін і доповнень до установчих документів у випадку зміни складу засновників, реорганізації підприємств, заснованих під час спільного подружнього життя у випадку припинення шлюбу. Практика ставить багато питань, на які неможливо дати однозначної відповіді, керуючись діючого законодавства [2] .

До проблем інформаційного характеру відносяться питання інформаційного обміну між реєстраційними органами, розташованими в різних адміністративно-територіальних одиницях, створення баз даних зареєстрованих підприємств, підроблених паспортів тощо. Практика свідчить, що контролюючі органи звертаються за інформацією про підприємства саме до реєстраційних органів, оскільки в них знаходяться документи, що подавалися на реєстрацію. Органи статистики такі документи в своїх справах не залишають. Вимагає також вдосконалення процедура доступу зацікавлених осіб до даних державних реєстрів, встановлення чіткого об'єму інформації, що оприлюднюється, з метою недопущення зловживання цією інформацією.

Вирішення цих та багатьох інших проблем дозволить вдосконалити процедуру державної реєстрації в Україні і тим самим створити належні правові умови для розвитку підприємництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Варналій З.С. Основи підприємництва: навч. посібник / З.С. Варналій. – 3-є вид., випр. і доп. – К.: Знання-Прес, 2006. – 350 с.
2. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 31-32, ст.263).
3. УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ “Про деякі заходи щодо вдосконалення регулювання підприємницької діяльності» від 28 квітня 2007 року N 363/2007
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 року №436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>.
5. Закон України «Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 7, ст.35 із наступними змінами).
6. Кузьмін О.Є. Кластери як чинник розвитку підприємств територіальних утворень/ А.Є. Кузьмін // Економіка України. – 2010. – №2. – С. 14–20.
7. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, N 29, ст.389 із наступними змінами).
8. Основи права України/ за редакцією професора В.Л. Ортинського. - Видання друге, доповнене і перероблене. - Львів: Оріяна - Нова, 2005 - 368с.
9. Постанова Кабінету Міністрів України " Про надання послуг у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань у скорочені строки " від 25 грудня 2015 р. № 1133.
10. Харчук Т.В. Шляхи виходу підприємств на зовнішні ринки / Т.В. Харчук // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №8 (98). – С. 12–16.

Додаток А

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва від 20 квітня 2007 р. № 54

Форма № 10

РЕЄСТРАЦІЙНА КАРТКА

на проведення державної реєстрації фізичної особи - підприємця

I. Відомості про фізичну особу - підприємця

Прізвище, ім'я, по батькові

Ідентифікаційний номер

Паспортні дані*: серія паспорта номер паспорта

Громадянство

Країна

Місце проживання фізичної особи - підприємця:

Поштовий індекс

Область, район, район міста

Місто, с. м. т., село

Вулиця (інший тип елемента вулично-дорожньої мережі) - зазначається раз

ом з назвою

Види діяльності фізичної особи - підприємця		
№ з/п	Код виду економічної діяльності (заповнюється державним реєстратором відповідно до КВЕД)	Назва виду економічної діяльності заповнюється відповідно до КВЕД (на момент реєстрації вид економічної діяльності, який записаний першим, вважається основним)
Додаткова інформація про фізичну особу - підприємця		
Зв'язок з фізичною особою - підприємцем		
Телефон 1		Телефон 2

Факс Адреса сторінки в Інтернеті

Адреса електронної пошти

Інші відомості. Спосіб отримання свідоцтва (потрібне відмітити)

Видати заявнику

Надіслати рекомендованим листом

* Тільки для осіб, які через свої релігійні або інші переконання відмовляються від прийняття ідентифікаційного номера та мають відмітку в паспорті.

** Зазначається тип приміщення - або квартира, або кімната, або кабінет, або офіс тощо.

Картку заповнив (прізвище, ініціали) (підпис) (дата)

Сторінка 2 - додаток до реєстраційної картки "Форма № 10" (заявниками не подається).. Реєстраційні дані про проведення державної реєстрації фізичної особи - підприємця - заповнюються державним реєстратором після проведення державної реєстрації з використанням даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців

Номер запису Дата запису (ДД.ММ.РРРР)

Свідоцтво про державну реєстрацію: серія, номер

Державний реєстратор

Прізвище, ім'я, по-батькові

Місце проведення державної реєстрації

Підпис державного реєстратора (підпис) (дата). Відомості про отримання свідоцтва (заповнюються державним реєстратором після видачі свідоцтва або відправлення його рекомендованим листом)

Свідоцтво про державну реєстрацію отримав (потрібне відмітити):

Фізична особа - підприємець

Уповноважена особа (особа по довіреності) (прізвище, ініціали) (підпис) (дата)

Свідоцтво про державну реєстрацію відправлено рекомендованим листом (дата)

Підпис державного реєстратора (підпис) (дата)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Держпідприємництва від 20.04.07 №

Форма № 1 РЕЄСТРАЦІЙНА КАРТКА на проведення державної реєстрації юридичної особи, утвореної шляхом заснування нової юридичної особи			
I. Відомості про юридичну особу			
Повне найменування юридичної особи Організаційно-правова форма юридичної особи			
Назва юридичної особи		Скорочене найменування юридичної особи	
Місце знаходження юридичної особи: У К Р А Ї Н А		Область АР Крим Поштовий індекс	
Район області Район міста		Місто Селище міського типу Селище Село	
Вулиця (інший тип елемента вулично-дорожньої мережі) - зазначається разом з назвою			
Будинок Корпус Тип приміщення* №	Розмір статутного фонду (грн.)		Розмір сплаченого внеску до статутного фонду (грн.)
Дата закінчення формування статутного фонду (ДД.ММ.РРРР) . . .			
Відомості про фізичних осіб - платників податків, які обираються (призначаються) до органу управління юридичної особи, уповноважених представляти юридичну особу у правовідносинах з третіми особами, (згідно з відомостями, що містяться в установчих або у розпорядчих документах) - про керівника юридичної особи			
Прізвище	Ім'я, по батькові	Ідентифікаційний номер	Наявність обмежень щодо представництва від імені юридичної особи
Відомості про фізичних осіб - платників податків, які мають право вчиняти дії від імені юридичної особи без довіреності, в тому числі підписувати договори (згідно з відомостями, що містяться в установчих або у розпорядчих документах)			
Прізвище	Ім'я, по батькові	Ідентифікаційний номер	Наявність обмежень щодо представництва від імені юридичної особи

*Зазначається тип приміщення - або квартира, або кімната, або кабінет, або офіс тощо

Сторінка 2 реєстраційної картки „Форма № 1”

Засновники юридичної особи*	
Повне найменування (відповідно до свідоцтва про державну реєстрацію) або прізвище, ім'я, по батькові засновника	Ідентифікаційний код (ідентифікаційний номер) засновника**
Місцезнаходження (місце постійного проживання) засновника	Країна резидентства або громадянство засновника
Район області Район міста	або УКРАЇНА Область АР Крим Поштовий індекс
Місто Селище міського типу Село	Вулиця (інший тип елемента вулично-дорожньої мережі) - зазначається разом з назвою
Будинок Корпус	Тип приміщення*** № Розмір внеску до статутного фонду (грн.) ,
Повне найменування (відповідно до свідоцтва про державну реєстрацію) або прізвище, ім'я, по батькові засновника	Ідентифікаційний код (ідентифікаційний номер) засновника**
Місцезнаходження (місце постійного проживання) засновника	Країна резидентства або громадянство засновника
Район області Район міста	або УКРАЇНА Область АР Крим Поштовий індекс
Місто Селище міського типу Село	Вулиця (інший тип елемента вулично-дорожньої мережі) - зазначається разом з назвою
Будинок Корпус	Тип приміщення*** № Розмір внеску до статутного фонду (грн.) ,

*У разі якщо засновників більше 2-х, - заповнюється відповідна кількість аркушів 2-ї сторінки реєстраційної картки „Форма № 1”

**Якщо засновником виступає іноземна юридична особа - зазначене поле не заповнюється

***Зазначається тип приміщення - або квартира, або кімната, або кабінет, або офіс тощо

Сторінка 3 реєстраційної картки „Форма № 1”

Види економічної діяльності юридичної особи			
№ з/п Код виду економічної діяльності (заповнюється державним реєстратором відповідно до КВЕД) Назва виду економічної діяльності заповнюється відповідно до КВЕД (на момент реєстрації вид економічної діяльності, який записаний першим, вважається основним) . . .			
Відомості щодо органів державної влади і органів місцевого самоврядування як юридичних осіб			
Дані про розпорядчий акт, на підставі якого створено орган державної влади, орган місцевого самоврядування (непотрібне викреслити)			
Найменування розпорядчого акта PPP) . . . Дата створення (ДД.ММ.РРРР) . . .		Номер	Дата (ДД.ММ.Р
Центральний чи місцевий орган виконавчої влади, до сфери управління якого належить державне підприємство або частка держави в статутному фонді юридичної особи, якщо ця частка становить не менше 25 відсотків Найменування органу			
			Ідентифікаційний код органу
Зв'язок з юридичною особою			
Телефон 1 +3 8	Телефон 2	Факс	Адреса сторінки юридичної особи в Інтернеті
Адреса електронної пошти		Інші відомості	
II. Спосіб отримання свідоцтва та оригіналів установчих документів (потрібне відмітити)			
Видати заявнику		Надіслати рекомендованим листом	

Сторінки картки заповнив (Прізвище, ініціали) (підпис) (дата)

